

CHUDOBA PRACUJÚCICH NA SLOVENSKU

WORKING POVERTY IN SLOVAKIA

Viera Labudová – Marek Mundier

Abstract

According to Eurostat's definition, individuals are at risk of in-work poverty when they work for over half of the year and when their equivalised yearly disposable income is below 60 % of the national household median income level. During the economic crisis, the number of workers at risk of poverty in the EU has risen. Latest Eurostat figures show that around 9 % of European workers are at risk of poverty. The main goal of this paper was to analyse the population of working poor in the Slovak Republic. The analysis was performed for the years 2007 and 2017 and was aimed at identifying factors that affect the chances of a working individual to be at risk of poverty. The logistic regression model and the Chi-square test of independence were used to identify these factors. The article provides results that were gained from the sample EU SILC cross-sectional component provided by the Statistical Office of the Slovak Republic.

Key words: in-work poverty, in-work at risk of poverty rate, EU SILC, logistic regression model

JEL Code: C35, I32, J31, P36

Úvod

Koncept chudobných pracujúcich má svoje korene v Spojených štátoch amerických, kde sa od začiatku 70. rokov minulého storočia používa pri analýze rastúceho problému domácností, ktoré sa nachádzajú vo finančnej chudobe a to aj napriek tomu, že ich dospelí členovia pracujú. Chudoba pracujúcich je vnímaná ako osobitný fenomén, ktorý sa líši od chudoby postihujúcej nezamestnaných, dôchodcov a skupiny osôb, ktoré sa ocitli na okraji spoločnosti (Halleröd, Ekbrand, & Bengtsson, 2015).

Diskusia o chápaní chudoby pracujúcich sa venuje dvom oblastiam, ktoré sú obsiahnuté v tomto pojme. Jedna z nich sa dotýka vymedzenia toho, „kto je chudobný“, druhá definuje toho, „kto pracuje“. Ani na medzinárodnej, ani na európskej úrovni neexistuje

jednotný koncepčný rámec pre zavedenie pojmu chudoba pracujúcich. Diverzita pri definovaní chudoby a definovaní pracujúcich prináša veľkú variabilitu v prístupoch k tohto pojmu (Crettaz, 2013). Podľa amerického federálneho úradu Bureau of Labour Statistics sú chudobní pracujúci definovaní ako osoby, ktoré aspoň pol roka (27 týždňov) pôsobili na trhu práce a to buď ako zamestnaní, alebo si počas tohto obdobia aktívne hľadali prácu, pričom stále žili v chudobných domácnostiach. Pri definovaní chudoby bol v tomto prípade použitý koncept absolútnej chudoby, kde je úroveň chudoby vyjadrená ako podiel obyvateľstva, ktoré nemá dostatočne uspokojované potreby vo vzťahu k samotným možnostiam prežitia (Michálek, 2004).

Európsky prístup ku konceptualizácii pojmu chudobný pracujúci prezentuje Eurostat. Za pracujúcu osobu je podľa Eurostatu považovaná osoba, ktorá poskytovala informácie o statuse svojej aktivity aspoň sedem mesiacov v danom referenčnom roku a ktorá odpracovala (status jej ekonomickej aktivity bol zamestnaný, t. j. zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba) minimálne polovicu referenčného roku. Za chudobnú (ohrozenú rizikom chudoby) sa považuje osoba, ktorej ekvivalentný disponibilný príjem (po sociálnych transferoch) je pod hranicou rizika chudoby, ktorou je 60 % národného mediánu ekvivalentného disponibilného príjmu (po sociálnych transferoch). Európsky prístup vychádza z relatívneho konceptu chudoby, ktorý je vymedzený na základe komparácie s existujúcim štandardom konkrétnej spoločnosti.

1 Výskum chudoby pracujúcich

Výskum chudoby pracujúcich je relatívne mladý, veď jedna z prvých štúdií tohto javu, zaoberajúca sa vzťahom medzi nízkymi mzdami a chudobou, bola uverejnená až v roku 2002 (Ioakimoglou, & Soumeli, 2002). Progres výskumu v tejto oblasti začal po spustení zisťovania EU SILC. Na základe výsledkov tohto zisťovania boli publikované mnohé práce, ktoré sa zameriavajú na rozsah rizika chudoby medzi zamestnanými osobami v Európe (Bardone, & Guio, 2005), sociodemografický profil chudobných pracujúcich (Ponthieux, 2010) alebo vplyv nízkych miezd na chudobu pracujúcich (Maitre, et al., 2012). Okrem nízkej mzdy môže byť výskyt chudobných pracujúcich ovplyvnený aj inými faktormi. Tie sú identifikovateľné tak na makroúrovni, kde sa skúma vplyv ekonomických a inštitucionálnych charakteristík, ako aj na mikroúrovni, kde sa prejavuje vplyv charakteristík jednotlivcov a domácností (Mysíková, Večerník, & Želinský, 2015).

Existuje vzájomnú prepojenosť zložitého súboru faktorov ovplyvňujúcich výskyt chudoby pracujúcich. Identifikované faktory sa rozdeľujú do štyroch skupín: 1. štruktúra hospodárstva/trhu práce, 2. štruktúra domácnosti v spojení s nízkou pracovnou intenzitou jej členov, 3. individuálne charakteristiky (nízka úroveň vzdelania alebo zručností, pohlavie a vek) a 4. inštitucionálne faktory, ako je trvanie a druh zmluvy, minimálna mzda, daňové stimuly, prístup ku službám, ako je starostlivosť o deti a sociálna ochrana (Eurofound, 2017).

Crettaz & Bonoli (2010) vychádzajúc zo štúdia literatúry konštatujú, že v zásade existujú tri mechanizmy alebo priame príčiny chudoby pracujúcich: nízky príjem, nízke zapojenie pracovnej sily (práca na čiastočný úväzok) alebo vysoký počet závislých osôb. Chudoba pracujúcich môže byť dôsledkom jedného alebo niekoľkých faktorov. Tie môžu byť v širšom slova zmysle klasifikované ako faktory súvisiace s „potrebami“ a faktory súvisiace s tzv. zdrojmi. Lohmann, (2010) zdôrazňuje, že domácnosti, ktoré majú nižšie zdroje a/ alebo vyššie potreby a/ alebo viac obmedzení v prístupe na trh práce, sú viac vystavené chudobe. Potreby sú dané veľkosťou a kompozičnou skladbou domácnosti. Vo všeobecnosti majú väčšie domácnosti väčšie potreby a tie sa líšia aj v závislosti od veku členov domácnosti, od toho, koľko členov je sociálne odkázaných a aká je pracovná intenzita domácnosti. To, že kompozičná skladba domácnosti môže byť rovnako dôležitým faktorom ako postavenie jednotlivca na trhu práce ukázali Andress & Seeck, (2007). Rozhodujúcimi zdrojmi pri takýchto analýzach sú tie, ktoré umožňujú úspešnú účasť na trhu práce, ako napríklad vzdelanie, kvalifikácia, skúsenosti na trhu práce a povolanie (Lohmann, 2010). Za prejav „nízkych“ zdrojov sa považuje slabá pozícia na trhu práce a neisté formy zamestnanosti (práca na čiastočný úväzok, dočasné zamestnanie a samostatná zárobková činnosť). Rizikovým môže byť migrant, príslušník etnickej menšiny, zdravotne hendikepovaný človek, u ktorého zvýšené riziko chudoby môže súvisieť s diskrimináciou na pracovnom trhu (Frazer et al., 2010). Okrem potrieb a zdrojov existujú obmedzenia brániace účasti na trhu práce, ako napríklad povinnosť starať sa o deti, starších ľudí alebo o ďalších odkázaných členov domácnosti.

2 Údajová základňa

Cieľom tohto článku bolo nájsť premenné, ktoré štatisticky významne diferencujú pracujúcich SR na tých, ktorí sú ohrození rizikom chudoby a tých, ktorí takto ohrození nie sú. Vzhľadom na vývoj miery ohrozenia rizikom chudoby pracujúcich, ktorá vyjadruje percentuálny podiel chudobných v tejto skupine obyvateľstva a dostupnosť údajov sme pre potreby analýzy zvolili

roky 2007 a 2017. Voľba týchto období súvisí s celkovým vývojom miery ohrozenia rizikom chudoby u pracujúcich v rokoch 2007 až 2018. Miera rizika chudoby pracujúcich dosiahla jednu z najvyšších hodnôt v roku 2017, kedy chudobní tvorili 6,4 % celkového počtu pracujúcich. Naopak, najnižšiu hodnotu dosiahol tento ukazovateľ v roku 2007 (4,9 %). Očakávaným výsledkom analýzy je vypracovanie sociálnodemografického profilu chudobného pracujúceho.

Analýzu sme uskutočnili na množine individuálnych údajov prierezového komponentu výberového štatistického zisťovania EU SILC 2007 (UDB verzia 20/08/2008) a 2017 (UDB verzia 23/10/2018). Výberový súbor z roku 2007 tvorilo 6 519 pracujúcich, z nich bolo 4,9 % chudobných. Z roku 2017 sme mali k dispozícii súbor 6 887 pracujúcich, kde chudobní predstavovali 6,4 %. V súvislosti s napĺňaním cieľa sme identifikovali znaky pracujúcich, resp. znaky domácností, v ktorých pracujúci žijú (tzv. faktory), ktoré ich významne diferencujú na skupinu ohrozených rizikom chudoby a tých, ktorí takto ohrození nie sú. Tie sú vyjadrené obmenami týchto premenných: vek (kategórie: 18 – 30 rokov; 31 – 50 rokov; 51 rokov a viac), vzdelanie (kategórie: vzdelanie nižšie ako stredoškolské, stredoškolské a vysokoškolské) vlastnícky status (kategórie: vlastník, nájomník/podnájomník platiaci nájom, ubytovanie poskytované za zníženú cenu alebo bezplatne), schopnosť vystačiť s peniazmi (kategórie: s ťažkosťami, pomerne ľahko, ľahko), jednorodičovská domácnosť (binárna premenná nadobúdajúca obmeny: áno, nie) kraj, z ktorého je domácnosť (kategórie: Bratislavský, Trnavský, Trenčiansky, Nitriansky, Žilinský, Banskobystrický, Prešovský, Košický) a počet závislých detí. Pôvodné premenné databázy EU SILC (vzdelanie, vlastnícky status, schopnosť vystačiť s peniazmi) boli upravené zlúčením kategórií, kategorizácia bola uskutočnená pri premennej vek, premenná jednorodičovská domácnosť vznikla zmenou viackategoriálnej premennej typ domácnosti na binárnu premennú. Ako identifikátor chudobných bola použitá binárna premenná pod hranicou rizika chudoby (premenná nadobúda jednu z dvoch hodnôt v závislosti od toho, či je osoba ohrozená rizikom chudoby alebo nie). Za ohrozenú rizikom chudoby je považovaná osoba, ktorá žije v domácnosti s ekvivalentným disponibilným príjmom pod hranicou rizika chudoby. V práci sme použili výsledky dvojnásobného triedenia (kontingenčné tabuľky), nad ktorými bol uskutočnený chí-kvadrát test nezávislosti a logistickú regresiu.

3 Výsledky

Chí kvadrát test závislosti/nezávislosti kategoriálnych premenných (Tab. 1) potvrdil, že premenné vek, vzdelanie, vlastnícky status, schopnosť vystačiť s peniazmi, jednorodičovská

domácnosť a kraj majú štatisticky významný vplyv na ohrozenie rizikom chudoby (t.j. pre tieto premenné platí, že početnosti chudobných vyčíslené pre jednotlivé kategórie sa významne líšia). Najvyšší podiel pracujúcich, ktorí sú ohrození rizikom chudoby, bol v kategórii pracujúcich, ktorých vzdelanie bolo nižšie ako stredoškolské (15 % v roku 2007 a 13,3 % v roku 2017) a vo vekovej kategórii od 31 do 50 rokov (približne 6,7 % v roku 2007 a 7,5 % v roku 2017). Medzi osamelo žijúcimi rodičmi sa v roku 2007 nachádzalo takmer 21 % ohrozených rizikom chudoby, v roku 2017 bol tento podiel ohrozených ešte vyšší a predstavoval 27,3 %. Vyšší podiel chudobných pracujúcich (takmer 6,5 % v roku 2007 a 7,8 % v roku 2017) bol v oboch sledovaných obdobiach v skupine tých, ktorí hodnotili svoju finančnú situáciu ako zložitú, pretože nie sú schopní uhrádzať zvyčajné výdavky domácnosti (výdavky na stravu, nájomné, úhrada za elektrinu, plyn, ...) bez veľkých ťažkostí. Z hľadiska vlastníckeho statusu bola väčšina pracujúcich vlastníkom bývania (takmer 89 %), nájomníci predstavovali len 9,75 % a z nich bolo v roku 2017 ohrozených rizikom chudoby takmer 11,2 %. Existuje všeobecný konsenzus a to tak v praktickej politike, ako aj v akademickej a výskumnej literatúre, že rodiny s jedným rodičom sú vystavené vyššiemu riziku ohrozenia chudobou a sociálnym vylúčením než je tomu v prípade rodín s dvoma rodičmi. Dôvodom je jednak absencia ďalšieho príjmu a ďalej skutočnosť, že takmer u 90 percent týchto rodín je na ich čele matka, ktorej príjem je vo všeobecnosti nižší ako príjem muža (Gerbery, 2009). Zvýšené riziko ohrozenia chudobou sa prejavilo aj v tejto skupine pracujúcich, kde bol podiel ohrozených v roku 2007 takmer 21 % a v roku 2017 až 27,3 %. Istá diferenciacia sa objavila aj v skupinách vytvorených podľa príslušnosti ku kraju, v ktorom pracujúci žije. Najviac pracujúcich v ohrození rizikom chudoby bolo v Prešovskom kraji (8,5 % v roku 2007 a 8,96 % v roku 2017), najmenší podiel sme zaznamenali v Bratislavskom kraji (2,46 % v roku 2007 a 2,21 % v roku 2017).

Do tabuľky 1 sme zahrnuli jednotlivé kontingenčné tabuľky, ktoré sú vytvorené triedením pracujúcich pomocou hodnôt premennej ohrozenie rizikom chudoby a každej z týchto premenných: pohlavie, vzdelanie, vek, vlastnícky status, jednorodičovská domácnosť, schopnosť vystačiť s peniazmi a kraj. Tabuľka obsahuje pod každým výsledkom dvojnásobného triedenia p -hodnotu chí-kvadrát testu nezávislosti. V oboch rokoch bola preukázaná štatisticky významná závislosť (na hladine významnosti 0,01) medzi premennou chudoba a premennými: vzdelanie, vek, jednorodičovská domácnosť, schopnosť vystačiť s peniazmi a kraj (medzi chudobou a vlastníckym statusom len v roku 2017). Pohlavie nemalo štatisticky významný vplyv na ohrozenie rizikom chudoby. Z hľadiska ohrozenia rizikom chudoby sa najväčšie diferencie prejavili medzi skupinami pracujúcich vytvorených podľa

stupňa dosiahnutého vzdelania (v skupine s nižším ako stredoškolským vzdelaním tvorili ohrození rizikom chudoby v roku 2007 až 15 % a v roku 2017 to bolo 13,3 %). V kategórii jednorodičovských domácností bol podiel ohrozených rizikom chudoby približne 5 krát väčší ako u ostatných typov domácností.

Tab. 1: Kontingenčné tabuľky

Premenná	2007		2017	
	Chudoba			
Pohlavie	nie	áno	nie	áno
muž	94.82	5.18	93.67	6.33
žena	94.89	11.21	94.43	5.57
chí-kvadrát test (p-value)	0.8894		0.1861	
Vzdelanie	nie	áno	nie	áno
nižšie ako stredoškolské	85.00	15.00	86.70	13.30
stredoškolské	94.55	5.45	93.65	6.35
vysokoškolské	97.46	2.54	96.08	3.92
chí-kvadrát test (p-value)	<.0001		<.0001	
Vek	nie	áno	nie	áno
18 – 30	96.11	3.89	95.41	4.59
31 – 50	93.34	6.66	92.49	7.51
51+	97.21	2.79	95.85	4.15
chí-kvadrát test (p-value)	<.0001		<.0001	
Vlastnícky status	nie	áno	nie	áno
vlastník	95.03	4.97	94.50	5.50
nájomník/podnájomník	93.07	6.93	88.83	11.17
znížená cena/zadarmo	96.39	3.61	90.91	9.9
chí-kvadrát test (p-value)	0.0866		<.0001	
Jednorodičovská domácnosť	nie	áno	nie	áno
nie	95.16	4.84	94.38	5.62
áno	79.03	20.97	72.97	27.3
chí-kvadrát test (p-value)	<.0001		<.0001	
Schopnosť vystačiť s peniazmi	nie	áno	nie	áno
ľahko	98.07	1.93	96.47	3.53
pomerne ľahko	98.17	1.83	97.16	2.84
s ťažkosťami	93.56	6.44	92.22	7.78
chí-kvadrát test (p-value)	<.0001		<.0001	
Kraj	nie	áno	nie	áno
Banskobystrický	92.91	7.09	95.33	4.67
Bratislavský	97.54	2.46	97.79	2.21
Košický	95.24	4.76	93.68	6.32
Nitriansky	94.37	5.63	92.20	7.80
Prešovský	91.47	8.53	91.04	8.96
Trenčiansky	96.32	3.68	95.65	4.35
Trnavský	95.88	4.12	94.40	5.60
Žilinský	95.49	4.51	90.95	9.05
chí-kvadrát test (p-value)	<.0001		<.0001	

Zdroj: SILC 2007 (UDB verzia 20/08/2008), SILC 2008 (UDB verzia 23/10/2018), vlastné spracovanie

Na kvantifikovanie vplyvu týchto premenných na ohrozenie rizikom chudoby sme použili model logistickej regresie. Vstupnými (nezávislými premennými) boli: počet detí, pohlavie, vek, vzdelanie, vlastnícky status, schopnosť vystačiť s peniazmi, jednorodičovská domácnosť a kraj. Modelovanou (závislou) premennou bola premenná ohrozenie rizikom chudoby. Hodnoty odhadnutých regresných koeficientov možno použiť pri odhade pravdepodobnosti, že pracujúci, ktorého vlastnosti sú vyjadrené hodnotami týchto premenných, je ohrozený rizikom chudoby. V praxi sa častejšie uplatňujú hodnoty bodových odhadov pomerov šancí. Tie obsahuje tabuľka 2, v ktorej je uvedený aj výsledok testu ich štatistickej významnosti. Pomer šancí pre konkrétnu obmenu kategoriálnej premennej vyjadruje podiel hodnoty bodového odhadu šance, že pracujúci, ktorý má vlastnosť vyjadrenú príslušnou kategóriou, je ohrozený rizikom chudoby a šance pracujúceho, ktorého opisuje tzv. referenčná kategória premennej. U väčšiny premenných bola za referenčnú kategóriu zvolená tá, pre ktorú sme na základe kontingenčných tabuliek identifikovali najnižší podiel ohrozených rizikom chudoby (pracujúci vo veku 31 – 50 rokov, s peniazmi vystačí len s ťažkosťami, je osamelo žijúcim rodičom, žije v podnájme, žije v Prešovskom kraji).

Tab. 2: Odhady pomeru šancí v rokoch 2007 a 2017

Premenná	Pomer šancí	Pomer šancí
	2007	2017
Počet detí v domácnosti	1.815 **	1.713 **
Pohlavie		
muž	1.156	1.255 **
žena	referenčná kategória	
Vzdelanie		
nižšie ako stredoškolské	6.553 **	3.392 **
stredoškolské	2.035 **	1.345 **
vysokoškolské	referenčná kategória	
Vek		
18 - 30 rokov	0.974	0.607 **
viac ako 50 rokov	0.725	0.609 **
31 - 50 rokov	referenčná kategória	
Vlastnícky status		
vlastník	0.864	0.520**
znižená cena/zadarmo	0.552	1.085
podnájomník	referenčná kategória	
Schopnosť vystačiť s peniazmi		
ľahko	0.518	0.672
pomerne ľahko	0.386 **	0.398 **
s ťažkosťami	referenčná kategória	
Kraj		

Premenná	Pomer šancí	Pomer šancí
	2007	2017
Bratislavský	0.474 **	0.231 **
Trnavský	0.667	0.546 **
Trenčiansky	0.515 **	0.448 **
Nitriansky	0.899	0.925
Žilinský	0.620 **	0.958
Banskobystrický	1.240	0.496 **
Košický	0.641 **	0.673 **
Prešovský	referenčná kategória	
Jednorodičovská domácnosť		
nie	0.190 **	0.218 **
áno	referenčná kategória	

Zdroj: SILC 2007 (UDB verzia 20/08/2008), SILC 2008 (UDB verzia 23/10/2018), vlastné spracovanie

Poznámka: ** štatisticky významné na hladine významnosti 0,05.

Pracujúci, ktorý je osamelo žijúcim rodičom (vo väčšine prípadov ide o matky-živiteľky) mal v roku 2017 približne 4,6-krát (1/0,218) a v roku 2007 5,2-krát (1/0,190) vyššiu šancu, že bude ohrozený rizikom chudoby ako ten, ktorý pochádza z rodiny s väčším počtom dospelých. Táto šanca bola v roku 2007 u pracujúceho s nižším ako stredoškolským vzdelaním 6,55 krát vyššia a v roku 2017 bola 3,39 krát vyššia ako u toho, ktorý mal ukončené vysokoškolské vzdelanie. Šanca byť ohrozený rizikom chudoby sa zvyšuje aj s rastúcim počtom nezaopatrených detí a to tak, že každé nezaopatrené dieťa zvýšilo túto šancu 1,713-krát v roku 2017 a 1,815 násobne v roku 2007.

Pri premennej kraj sme zvolili za referenčnú kategóriu Prešovský kraj. Pomery šance ohrozenia rizikom chudoby pre pracujúceho z tohto kraja a šance pracujúceho zo Žilinského alebo Nitrianskeho kraja neboli štatisticky významné. Šanca ohrozenia rizikom chudoby pracujúceho z Prešovského kraja bola v roku 2017 4,33-krát (1/0,231) vyššia oproti šanci pracujúceho z Bratislavského kraja (v roku 2007 bola 2,1 krát vyššia) a napríklad 2,23 krát (1/0,448) vyššia ako pracujúceho z Trenčianskeho kraja (v roku 2007 bola 1,94 krát vyššia)

Záver

Mať prácu, byť zamestnaný sa považuje za základný predpoklad toho, že sa človek vyhne chudobe. Aj napriek tomu bolo v roku 2017 ohrozených rizikom chudoby 9,4 % pracujúcich EÚ. Stagnácia rastu trhových príjmov a sociálnych výhod a rozšírenie neštandardných modelov zamestnanosti v období po vypuknutí finančnej a hospodárskej krízy patria medzi dôležité, ale neštandardné faktory vysvetľujúce nárast chudoby pracujúcich v celej Európe. Európska únia v súvislosti s tým prijala a súčasne začlenila do pravidelného štatistického

zisťovania o príjmoch a životných podmienkach EU-SILC nový sociálno-ekonomický indikátor, ktorý má slúžiť na monitorovanie chudoby pracujúcich – mieru rizika chudoby pracujúcich. Predchádzať chudobe pracujúcich sa stalo jedným z cieľov európskej politiky v oblasti boja proti chudobe. V príspevku sme sa venovali okrem definičného zavedenia pojmu chudobný pracujúci a prístupov k analýze tohto fenoménu skúmaniu faktorov, ktoré môžu na úrovni jednotlivca a domácnosti, v ktorej žije, spôsobovať jeho ohrozenie rizikom chudoby. Podarilo sa nám identifikovať charakter vplyvu takých znakov ako je počet detí v domácnosti, príslušnosť k jednorodičovskej domácnosti, pohlavie pracujúceho, jeho vek, vzdelanie, vlastnícky status, schopnosť vystačiť s peniazmi a kraj, v ktorom žije.

Literatúra

- Andreß, H. J., & Seeck, T. (2007). Ist das Normalarbeitsverhältnis noch armutsvermeidend? Erwerbstätigkeit in Zeiten deregulierter Arbeitsmärkte und des Umbaus sozialer Sicherungssysteme. *KZfSS Kölner Zeitschrift für Soziologie und Sozialpsychologie*. 59 (3), 459–492. <https://doi.org/10.1007/s11577-007-0057-3>
- Bardone, L., & Guio, A. C. (2005). In-Work-Poverty: New commonly agreed indicators at the EU level. *Statistics in Focus: Population and Social Conditions*. 5/2005. Eurostat. <http://publications.eu.int>
- Crettaz, E., & Bonoli, G. (2010). *Worlds of Working Poverty. Cross-National Variation in the Mechanisms that Lead Poverty among Workers: Working Paper No. 539*. LIS Cross-National Data Center. <http://www.lisdatacenter.org/wps/liswps/539.pdf>
- Crettaz, E. (2013). A state-of-the-art review of working poverty in advanced economies: theoretical models, measurement issues and risk groups. *Journal of European Social Policy*, 23(4), 347–362. <https://doi.org/10.1177/0958928713507470>
- Eurofound. (2017). *In-work poverty in the EU*. Publications Office of the European Union. <https://www.eurofound.europa.eu>
- Frazer, H. et al. (2010). Europe 2020 Towards a More Social EU? In Marlier, E., Natali, D., & Van Dam, R. eds., *Europe 2020: Towards a More Social EU?*, 15– 44.
- Gerbery, D. (2009). Subjektívne prístupy k identifikácii chudoby, deprivácie a sociálneho vylúčenia na základe údajov z EU SILC. Bratislava: Inštitút pre výskum práce a rodiny. <https://www.ceit.sk/IVPR/images/IVPR/vyskum/2008/Gerbery/Gerbery-VU.pdf>
- Halleröd, B., Ekbrand, H., & Bengtsson, M. (2015). In-work poverty and labour market trajectories: Poverty risks among the working population in 22 European countries. *Journal of European Social Policy*, 25(5), 473–488. <https://doi.org/10.1177/0958928715608794>

- Ioakimoglou, E., & Soumeli, E. (2002). *Low-wage workers and the 'working poor'*. Eurofound. <http://www.eurofound.europa.eu/eiro/2002/08/study/tn0208101s.htm>
- Lohmann, H. (2010). Armut von Erwerbstätigen im europäischen Vergleich. *KZfSS Kölner Zeitschrift für Soziologie und Sozialpsychologie*, 62(1), 1–30. <https://doi.org/10.1007/s11577-010-0093-2>
- Maitre, B., Nolan, B., & Whelan, Ch. T. (2012). Low Pay, In-Work Poverty and Economic Vulnerability: A Comparative Analysis Using EU-SILC. *The Manchester School*, 80(1), 99–116. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9957.2011.02230.x>
- Michálek, A. (2004). Meranie chudoby v regiónoch (okresoch SR). *Sociológia*, 36(1), 7–30.
- Mysíková, M., Večerník, J., Želinský, T. (2015). Vliv nízké pracovní intenzity na chudobu v České republice a Slovenské republice. *Ekonomický časopis*, 63 (6), 555–575.
- Peña-Casas, R., & Latta, M. (2004). *Working poor in the European Union*. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities.
- Ponthieux, S. (2010). Assessing and Analysing In-Work Poverty Risks. In Atkinson, A.B., & Marlier, B. *Income and Living Conditions in Europe*. Luxembourg: Publications Office of the European Union. doi:10.2785/53320

Kontakt

Viera Labudová

University of Economics in Bratislava

Dolnozemska cesta 1, 852 35 Bratislava

viera.labudova@euba.sk

Marek Mundier

University of Economics in Bratislava

Dolnozemska cesta 1, 852 35 Bratislava

marekmundier@gmail.com